

Zofia Marta Orszulska, primo voto Hajdo, secundo voto Sterner

<https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/zofia-orszulska,32577.html>

28.07.1916 Warszawa - **05.09.1992** Warszawa

Zofia Orszulska – redaktorka Polskiego Radia, autorka słuchowisk. Od 1941 r. studentka tajnych kompletów polonistyki UW, gdzie poznała Tadeusza Gajcego, Zdzisława Stroińskiego i Władysława Bartoszewskiego. Od czerwca 1941 r. w Armii Krajowej, uczestniczka Powstania Warszawskiego. Dwukrotnie zamężna: pierwszy mąż Michał Wiesław Hajdo, drugi Wacław Sterner.

Po stłumieniu Powstania trafiła do **oboju przejściowego w Pruszkowie**¹, gdzie została ochotniczką w szpitalu dla psychicznie chorych²:

NAZWISKO, IMIĘ, PSEUDONIM	MIEJSCOWOŚĆ
Hajdo-Orszulska Zofia	Pruszków, szpital powstańczy w Tworkach

Autorka ponad 240 **słuchowisk** Polskiego Radia, głównie adaptacji literackich³.

¹ Lista pamięci pomagających – Dulag 121: <http://dulag121.pl/lista-pamieci-pomagajacych/?name-directory-search-value=Orszulska>

² Państwowy Szpital dla Psychicznie Chorych w Tworkach w latach 1939-1945 / Jan Gallus: https://bazhum.muzhp.pl/media/files/Przegląd_Pruszkowski/Przegląd_Pruszkowski-r1983-t-n1/Przegląd_Pruszkowski-r1983-t-n1-s42-49/Przegląd_Pruszkowski-r1983-t-n1-s42-49.pdf

³ Encyklopedia teatru: <http://www.encyklopediateatru.pl/autorzy/7148/zofia-orszulska>

Tajne komplety UW

Studiowała polonistykę na tajnych kompletach Uniwersytetu Warszawskiego, pod kierunkiem prof. Juliana Krzyżanowskiego, gdzie poznała **Tadeusza Gajcego**⁴, **Zdzisława Stroińskiego**⁵ i **Władysława Bartoszewskiego**⁶.

Wspomnienie Zofii Orszulskiej o Tadeuszu Gajcym⁷:

„Był to chłopak wyjątkowego uroku – wspominała Tadeusza Gajcego jego przyjaciółka **Zofia Orszulska** – Niezbyt wysoki, świetnie zbudowany, bardzo ruchliwy i nawet wbrew tej swojej twórczości, która sięgała do katastrofizmu, tryskał humorem, wdziękiem”.

Wspomnienie Władysława Bartoszewskiego o Tadeuszu Gajcym i Zofii Orszulskiej⁸:

„Wszedłem do mieszkania na Wspólnej 35, gdzie wynajmowała pokój pani **Zofia Hajdo** (po wojnie przez wiele lat redaktorka Polskiego Radia, znana jako **Zofia Orszulska**, autorka wielu audycji literackich). Otwiera mi drzwi gospodyni, podają hasło, wchodzę do pokoju, a tam jest ten typ, który mnie prześladował. To był właśnie Gajcy.”

Okupacyjne oblicza dojrzałości: Z Władysławem Bartoszewskim o „Sztuce i Narodzie” rozmawia Andrzej Urbański

⁴ Tadeusz Gajcy - Powstańcze biogramy: https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/tadeusz-gajcy_802.html

⁵ Zdzisław Stroiński - Powstańcze biogramy: https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/zdzislaw-stroinski_42748.html

⁶ Władysław Bartoszewski - Powstańcze biogramy: https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/wladyslaw-bartoszewski_2292.html

⁷ Tadeusz Gajcy we wspomnieniach przyjaciół: Zofii Orszulskiej i Leśława Bartelskiego, audycja Elżbiety Marcinkowskiej "Portret pisarza" (PR, 1.08.1993): <https://www.polskieradio.pl/88/156/Artykul/1200488%2CTadeusz-Gajcy-%E2%80%93-pesymizm-w-poezji-radosc-w-zyciu>

⁸ Okupacyjne oblicza dojrzałości: Z Władysławem Bartoszewskim o „Sztuce i Narodzie” rozmawia Andrzej Urbański. „Życie. Dodatek cotygodniowy sobota”. Warszawa, 13-14 września 1997.

W latach 1942–1943 mieszkaliśmy na ul. Ba-
luckiego 18, zajmując wyłącznie dla siebie mieszka-
nie na parterze w lewej oficynie. Składało się ono
z pokoju, kuchni, łazienki i było parokrotnie wyko-
rzystane jako doraźna kryjówka ludzi wyprowadza-
nych z getta. Mieszkanie to służyło również za miej-
sce odpraw jednej z podwarszawskich jednostek
AK. (Pamiętam pseudonim któregoś z dowódców
tej jednostki – „Obszarnik”). Tu także odbywały się
zebrania studentów tajnego uniwersytetu wydziału
polonistyki. Bywali tu: Tadeusz Gajcy, Zdzisław
Stroiński, Zofia Orszulka, Władysław Bartoszew-
ski i inni.

Ucieczki do wolności / Michał Wiesław Hajdo. – Warszawa, 2004, str. 37.

Rodzice:

Zofia Genowefa Hajdo

Edmund Aleksander Orszulski (1883-1919)

Rodzeństwo

Adam Orszulski (ca. 1914-18.09.1939)⁹

STRZ. 15 PP 28 DP Armia Łódź:

Dane osobowe

nazwisko	ORSZULSKI
imię	Adam
data śmierci	1939-09-18

Informacje o prześladowaniach

Źródło: Księga pochowanych żołnierzy polskich poległych w II wojnie światowej. Żołnierze września

uczestnik walk	Kampania wrześniowa 1939
przydział wojskowy	15 pp 28 DP
stopień wojskowy	strz.
przyczyny śmierci	poległ
data śmierci	1939-09-18
miejsce śmierci	w Niesutkowie
miejsce pochówku	24-MZ Niesutków.

⁹ Adam Orszulski - IPN Straty: <https://www.straty.pl/szukaj-osoby.php>

Małżeństwa

1. **Michał Wiesław Hajdo**¹⁰ (27.09.1908-13.12.1998) (ślub Zofii i Michała Wiesława przed wojną, w latach 30.)

Źródło: *Ucieczki do wolności* / Michał Wiesław Hajdo. – Warszawa, 2004 .

2. **Wacław Adolf Sterner**¹¹ (28.11.1908-24.01.1979) (ślub Zofii i Wacława w 1959 r.)

Wacław Sterner - Polski Słownik Biograficzny:

<https://www.ipsb.nina.gov.pl/a/biografia/waclaw-sterner>

Obaj brali czynny udział w Powstaniu Warszawskim.

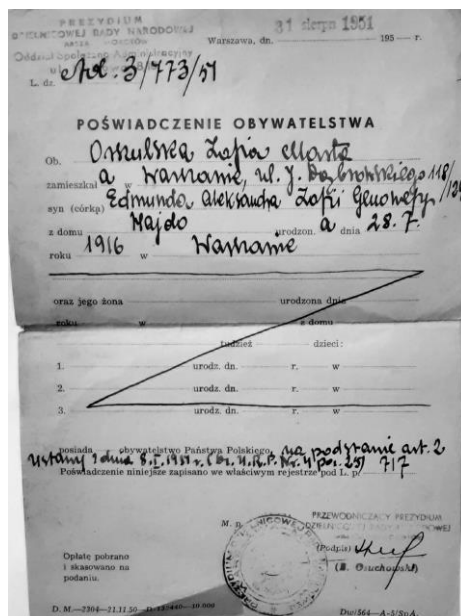
Dalsza rodzina

Siotrzenica **Anny Marii Kubik** (z domu **Hajdo**) - Ofiary cywilne Powstania Warszawskiego:

<https://www.1944.pl/ofiary-cywilne/anna-kubik,22149.html>

Grób

Pochowana na Cmentarzu Bródnowskim¹² – 16 C.

¹⁰ Michał Wiesław Hajdo – Powstańcze biogramy: <https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/michal-hajdo,11302.html>

¹¹ Wacław Adolf Sterner – Powstańcze biogramy: <https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/waclaw-sterner,42462.html>

¹² Zofia Orszulska - Nekrologi Warszawskie: <http://www.nekrologi-baza.pl/zmarly/205287>

Legitymacja
nr 016163

Zofia ORSZULSKA-STERNERCOWA

Imię i Nazwisko
Edmund Zofia

Imiona rodziców
28 lipca 1916 r.

Data urodzenia
Warszawa

Miejsce urodzenia
Warszawa

Miejsce wystawienia
PREZES
Zarządu Okręgu Warszawa
02.08.1992

podpis
Zofia Orszulka-Sternercowa

podpis
Zofia Orszulka-Sternercowa

" Marta "

pseudonimy

Warszawa Okręg I

Okręgi działania

Obwód III Warszawa "PN"

W czasie Powstania Warszawskiego

Zgrupowanie "Wilka"

Kompania "Goraja"

pluton 122

Przydziały

Łączniczka

Ostatni stopień w AK

RODZAJE I OKRESY
DZIAŁALNOŚCI KOMBATANCKIEJ

Okresy	wyszczególnienie
od	do
06 08 1944	Duża część
	ZWZ - ARMIA KRAJOWA
łącznie lat	3 miesięcy 2

PREZES
Zarządu Wojewódzkiego
Zofia Miodzka

podpis